

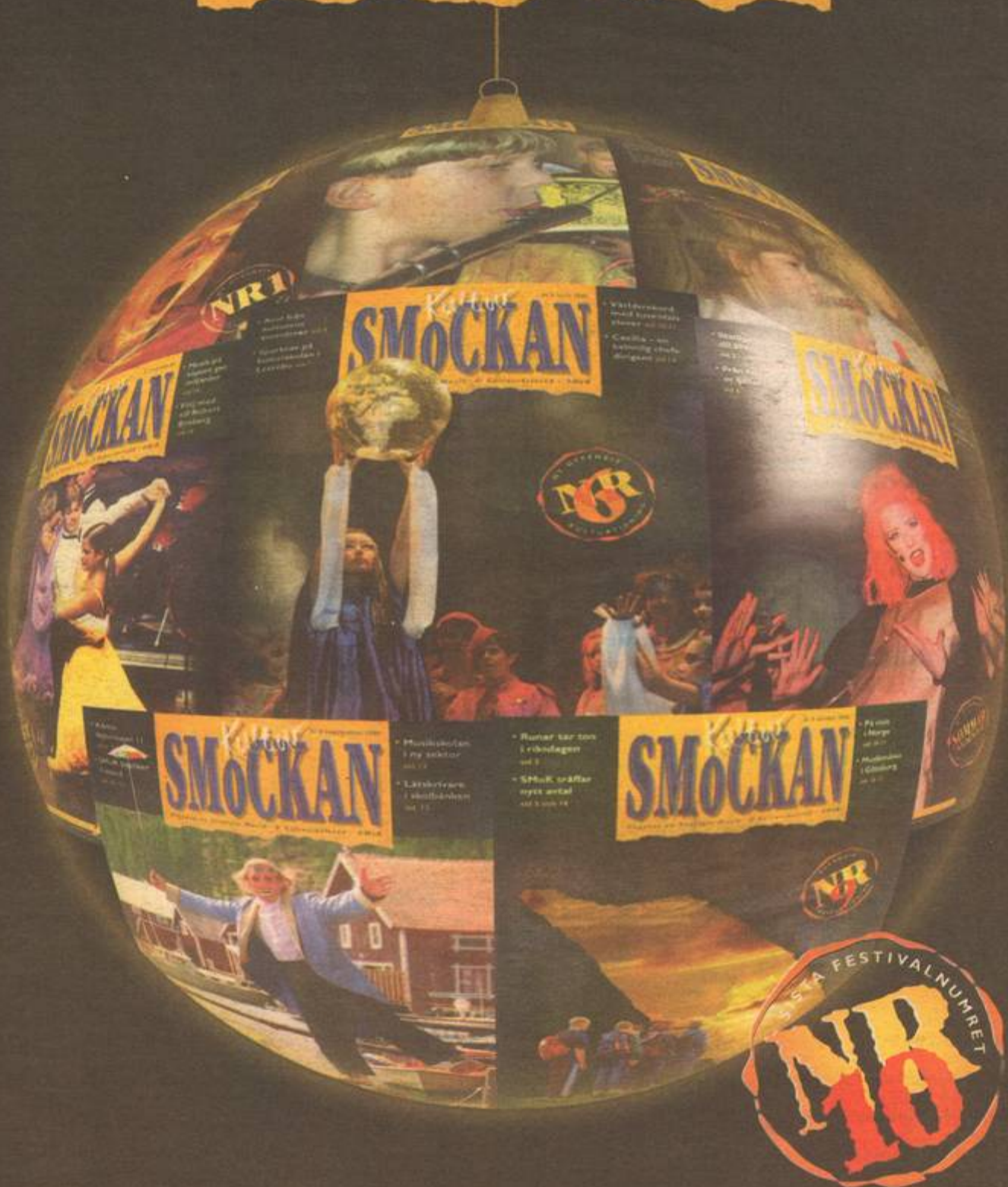
- På visit i Danmark sid 6-7
- SMoK i rekordboken sid 11

Kultur Nr 10 december 1988

SMOCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Det blåser i Bennys Båstad sid 13
- Politiker och mamma sid 19

...och ring ut det gamla

Festivalåret för musik- och kulturskolan '98 är till ända. Ett riktigt äventyr har det varit för många av oss. Målsättningen med året var att musik- och kulturskolorna skulle uppmärksammas på olika sätt såväl lokalt som över hela riket.

Inledningen var magnifik med ett trettiotal rikspolitiker och många andra lokala krafter som den 12 januari fanns med och talade musik- och kulturskolans lov vid våra invigningsceremonier runt om i landet.

Strax därefter höll SMoK presskonferens med anledning av musik- och kulturskolerapporten.

Båda arrangemangen gav ett överväldigande gensvar från media.

Så var det dags för jättejippet i Globen med Världens Största Barn- och Ungdomsorkester. En riktig kraftmätning som resulterade i ett Guinnessmästerskap.

Under pingsthelgen avsatte våra elever kulturministern under kuppstade former utanför regeringskansliet och tog sedan själva makten över kulturhuvudstaden. En stad som formigen kokade av 4 000 musik- och kulturskoleelever från hela landet. En oförglömlig helg.

Musikerverige samlades kring utmärkelsen Årets Musik- och Kulturskola i samband med Forum Kultur Fritid-mässan. Åter ett uppmärksammat och populärt arrangemang.

Tidningen Kultursmockan har skapats, Musik- och Kulturskoleguiden har arbetats fram, seminarier och debatter och mängder av personliga kontakter av värde för framtiden har knutits i Festivalårets namn. Flera andra stora projekt har startat under året och kommer att blomstra framgent.

Aldrig tidigare har så många seriösa och granskande samhällsprogram speglat våra verksamheter i radio och TV.

Kort sagt har musik- och kulturskolefrågorna fått ett unikt utrymme i svensk massmedia och svensk kulturpolitik. En erfarenhet att lära av och en position att förvalta och utveckla.

SMoK har av regeringen fått uppdraget att på bästa sätt för verksamheten förvalta en miljon kronor per år under tre år. Ett förtroende som vi alla ska ta till oss av och känna oss delaktiga i. Gå med i SMoK om visa att regeringen gjort rätt med sin satsning.

Som samordnare för Festivalåret vill jag tacka alla som stöttat idén om ett år med allt ljus på musik- och kulturskolan. Avstampet är gjort och ett nytt år väntar med nya möjligheter så ...ring in det nya!

STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Kort från SMoK	3	Sjung och bli ansvarsfull	9	Öfestivalen blir större	17
Musikskolans skola under uppbyggnad	4	I Guinness Rekordbok	11	Åsikten/Kulturnytt	18
Projekt för yngre jazzdiggare	5	Stimulerande fortbildning	12	Porträttet:	
Lagrevision i Danmark	6-7	Blåsiget i Bästad	13	Minister och mamma	19
Prisade pedagoger	7	Ettåring med framtidstro	14		

SMOCKAN

KULTURSMOCKAN

CEWE-FÖRLAGET
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

E-POST: stefan.ason@telia.com

ANSVARIG UTGIVARE

Stefan Andersson

REDAKTÖR

Ulf Eklund

ANNONSANSVARIG

Jan Dyficki

0660-26 61 05

GRAFISK FORM

ILLUSTRATIONER

Annika Olofsson

Anneli Jernberg

REPRO

MaxiGraf

PRODUKTION

MaxiGraf

TRYCK

AB Allebanda

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Håkan Sandb

OMSLAG

Håkan Nordström (bildmontage)

Kultursmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK.

Kultursmockan nästa nummer: v. 7.

Manusstopp för annonser: 29 nov

Tipsa Smockan!

Tel: 0660-105 17
070-643 93 31
Ulf Eklund

God Jul och Gott Nytt År!

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

Festivalåret 1998 är härmed till ända! Det finns all anledning att se tillbaka på ett i grunden revolutionerande år för musik- och kulturskolorna.

Aldrig har väl media och beslutsfattare ägnat så mycken tid och uppmärksamhet åt vår branch! En stor förklaring till detta är de aktiviteter som bedrivits nationellt men naturligtvis också den ökade aktiviteten lokalt.

Festivalkansliet avvecklas och det finns därmed en mycket stor anledning att tacka Stefan Andersson för arbetet som projektledare och ansvarig för SMoKs aktiviteter. Du har gjort ett kanonjobb Stefan! Ett stort tack till dig!

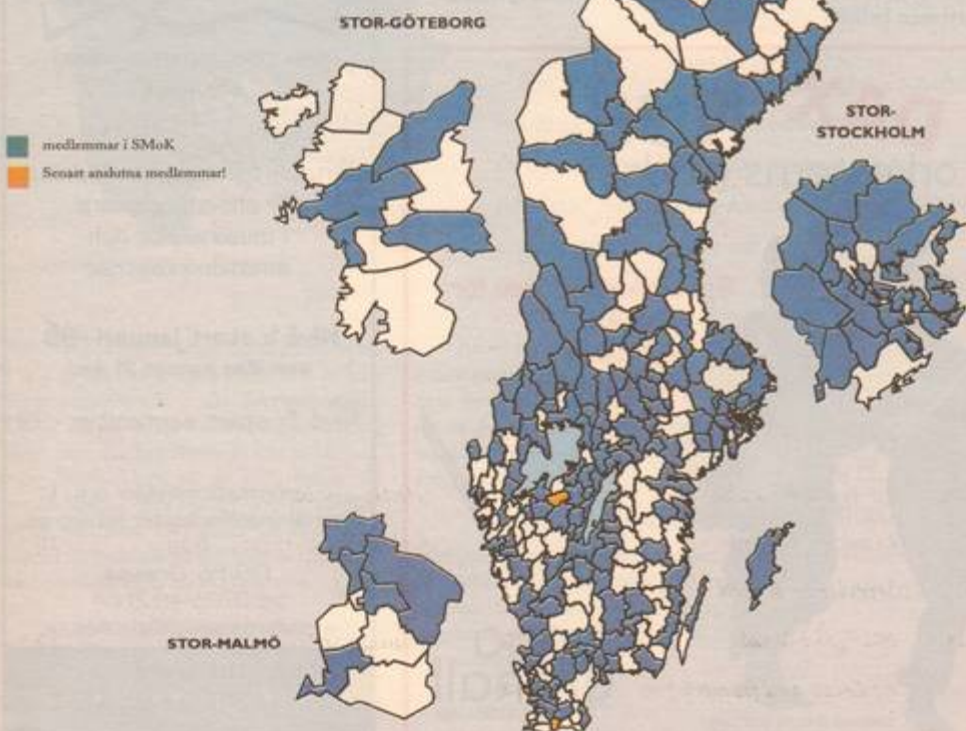
Nu blickar vi fram emot nya utmaningar och möjligheter under i första hand 1999, men ett tusenårskifte sägs vara i antågande. Planerna ska därför också vara igång inom kort.

Låt mig nu på styrelsens vägnar tillönska alla en riktigt God jul och ett Gott Nytt År !!

Sveriges
Musik-
och Kulturskoleråd

Smockan lägger kulturpuzzel

Antalet medlemmar i SMoK har ökat till att idag omfatta 183 kommuner. Nya kommuner är Skurup, Ale, Landskrona och Skara. Gå med och lägg din bit till kartan. –För ett starkare kultursverige!

Måste lärarjobbet byråkratiseras?

När jag och några lärare besökte en lärare på en musikskola i södra Sverige visade han oss en mycket genomarbetad metodik för stråk-undervisning. Vi kunde med egna ögon se att det han pratade om också fungerade i praktiken. Det var med andra ord en av många mycket kompetenta svenska musiklärare.

Eftersom hans undervisning kunde vara ett föredöme för oss i Södertälje tyckte jag det var rimligt att fråga hur undervisningen för övriga lärare i stråk organiserades på hans skola.

Svaret förbryllar mig fortfarande:

"De andra lärarna arbetar helt annorlunda, vi har inte så mycket samarbete. Jag tror att varje lärare måste hitta sitt sätt att undervisa."

Jag tror också att varje lärare måste hitta sin egen pedagogiska modell anpassad till den personlighet man själv har, men att från detta dra slutsatsen att all pedagogik är individuell och att kunskap inte kan överföras från lärare till lärare tycker jag är en mycket märklig uppfattning. Det skulle betyda att all undervisning i pedagogik och metodik på våra högskolor är helt bortkastad.

Jag tror inte heller det var så läraren menade. Det är jag som hårddrar en negativ tendens i musik- och kulturskolan.

En nyutkommen bok tar nu upp bl.a. den här diskussionen. Den heter Handlingsutrymme- och utvecklingsarbete i musikundervisning och är skriven av Anna-Lena Rostvall och Tore West. Utgivare är KMH Förlaget.

Boken är skriven, tycker jag, som i första hand en lärobok för musikstudierande och som en bra bok att ha som underlag för diskussioner i ett kollegium. Den ställer fler frågor än den ger svar. Det betyder i detta sammanhang inget negativt - bara att du bör ha rätt förväntningar när du läser den.

I boken belyser de varför vi måste lära oss att kommunicera våra pedagogiska erfarenheter, varför vi behöver ett pedagogiskt språk anpassat till vår verksamhet för att vi tillsammans skall kunna utveckla vår verksamhet. De tar upp varför trenden idag går mot att lärare även inom musik- och kulturskolorna tvingas formulera sig i skrift allt mer.

Boken innehåller också en del mallar för utvärdering av verksamheten, för arbetsplaner med mera. Säkert matnyttigt för intresserade lärare.

Många lärare - även här i Södertälje - säger att de valt yrket för att slippa använda det skrivna och talade språket. Nu finner de att de är dränkta av enkäter, arbetsplaner och annat byråkratiskt tjafs.

Visst är det en trend. Visst härmar vi industrin med kvalitetsåkringar och målpuffelse. Troligen är det nödvändigt. Troligen beror det i första hand på att vi allt mer behöver slåss för vår överlevnad. Dessutom bryter vi på detta sätt den negativa trenden att på en musik- och kulturskola sköter man sig själv.

Ensam är inte alltid starkast. Och vi behöver hjälpas åt att formulera oss, att ge våra huvudmän siffror på vad vi åstadkommer. För att citera Anna-Lena och Tore:

"Så länge de (politiker, forskare och externa utvärderare, min anm) inte får något skriftligt underlag från oss lärare kan vi inte förvänta oss en total förståelse för våra frågor."

Så är det nog - vare sig vi vill det eller inte.

HÅKAN SANDH

www.kulturskolan.sodertalje.se

Musikskola i skolan?

Musikskolan i Helsingborg planerar att starta en mellanstadieskola med musikriktning.

Ett unikt projekt som kan bli verklighet under höstterminen 1999. Frågan ligger på politikernas bord och beslutet ska tas redan i höst.

– Vi får positiva signaler från alla håll säger rektorn Jan Galvén.

Planerna att göra musikskolan i Helsingborg till friskola har funnits under en längre tid och till en början är satsningen riktad till eleverna i mellanstadiet.

– Vi vill starta med eleverna i åkors 3-6. Därefter kan vi bygga på serifrån och uppifrån och efterhand, om ett antal år, utöka satsningen till gymnasienivå, säger Jan Galvén och fortsätter:

– Det handlar inte om en vanlig grundskola med musikprofil. Vi vill vända på begreppen, utgå från elevernas musikintresse och låta musiken genomsyra hela skolan.

Helsingborgs musikskola sorterar under kulturstyrelsen i kommunen som nappat på friskoleplanerna. Tanken är att kulturstyrelsen blir huvudman för friskolan och gärdessa planer i så berikas Helsingborg nästa höst med en form av "kommunal friskola". I så fall en unik verksamhet i landet.

– Av Ulf Eklund –

Under våren och hösten har en projektgrupp under ledning av musikskolans Anna-Stina Enblom och Anita Karlsson utrett förutsättningarna för en etablering om möjligheten till stadshögskola och om finns lämpliga lokaler i centrala Helsingborg.

Tunglagarna är fortfarande positiva. Jan Galvén etknar med att politikerna tar ett riktigt beslut och säger ja till satsningen. Och att locka elever till friskolan blir oopenbarligen inga problem.

– Det ringer föräldrar redan nu som vill ställa sina barn i kö, säger han.

Kultursmockan i återkommande nummer.

Kultursmockan i september 1998.

– Av Ulf Eklund –

Helsingborg

rustar för Musikskolans Skola

I Helsingborg har planerna på att starta Musikskolans Skola funnits i några år. Men att det handlar om en form av friskola är det inte tal om.

– Det är en missuppfattning. Tanken är att vi ska starta en kommunal skola som är knuten till musikskolan, säger projektledaren Anna-Stina Enblom.

Att starta en grundskola kopplad till musikskolan är realistiskt i Helsingborg. Under senare år har skolan utvecklats och har i dag ett brett och kvalitativt utbud för både barn och vuxna.

– Vi har arbetat i många varianter av profilskolor med musik där musikskolans resurser använts på ett sätt som vi inte alltid känt varit rätt. Tanken är att Musikskolans Skola vänder på profiltbegreppet och att vi driver skolan utifrån vår erfarenhet och kunskap där vi ansvarar för uppläggning, innehåll, anställningar och kompetens.

I september tog kulturstyrelsen beslutet

att stå som huvudman för skolan, men i samband med valet i höst fick Helsingborg nytt kommunstyre.

– Just nu är planerna vilande eftersom vi inte riktigt vet vilka som blir våra politiker. Men idén har tagits emot positivt då den presenterats på olika nivåer i kommunen, säger Anna-Stina Enblom och fortsätter:

– Musikskolans alla samarbetspartners i kommunen; kulturinstitutioner, samtliga skolformer och företag, alltså ett tvärsnitt av hela samhället, gör att vi kan utveckla en skola som är intressant för väldigt många.

DET ÄR DAX NU!!

-att planera orkestrernas klädsel

Personliga besök
och visningar

Svensktillverkat

Kompletterings-
möjligheter

Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel: 031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

Gislaved Drum & Drill Corps

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare

carina
brohall
DESIGN AB

BLÅS
PÅ

Blåsare

handlar hos
MUSICA

blåsexperten ab.

Sveriges m(b)esta uthyrare
på

BLÅSINSTRUMENT

Försäljning

Allt i tillbehör

Köpmangatan 5

572 30 OSKARSHAMN

Vi hör! 0491-120 40

www.musica-blåsexperten.se

DIS - DIRIGENTUTBILDNING
I SVERIGE

Grund- och vidareutbildning
för ensembleledare
i musikskolor och
amatörorkestrar

Nivå 1: start januari -99
anmälan senast 21 dec!

Nivå 3: start september -99

Informationsfolder och
anmälningsblanketter rekvideras
från

DIS/Per Graneld

tel: 0703-49 21 64

e-post: pgraneld@algonet.se

SMM • RSAO • RUM • SOR

min bild

- ny tävling i Smockan

Kultursmockan utlyser en tävling för alla läsare som flitigt använder kameran. Du som har - eller tar det perfekta fotografiet, bilden som du tycker speglar vardagens händelser i Sveriges musik- och kulturskolor, ska skicka in ditt bidrag till:

Kultursmockan/Min Bild
CEWE-Förlaget/Ulf Eklund
893 80 BJÄSTA

Kompletera bilden med fotografens namn och adress samt en kort bildtext. Lycka till!

Musikskolans tjejrock in action.
Sommarminne från 1998.

Jazzzen hoppas på förnyring

- Av Ulf Eklund -

- Om vi ska ha någon jazz och några jazzklubbar på 2000-talet måste vi göra något åt situationen.

Orden kommer från jazzmusikern och trumpetaren Fredrik Norén. Med stöd från Statens Kulturråd har ett projekt inletts för att förnyga jazzens utövare och publik.

Arbetsmarknaden för de flesta jazzmusiker i dag är landets jazzklubbar som i princip finns organiserade i alla Sveriges städer. Under ett par år har en explosiv utveckling skett, men Fredrik Norén är inte nöjd:

- Medelåldern på de som lockas till jazzklubbarna ökar stadigt och vi vill förny publiken. Det gäller att få ungdomarna att hitta till jazzklubbarna eller jazzklubbarna att hitta till ungdomarna.

BÖRJADE I SEPTEMBER

Enligt Fredrik influeras dagens ungdomsjazz av många andra musikstilar och ett av problemen är att få den äldre jazzskaren att inse detta och ta den nya stilen till sig.

- Att få lyssnare och utövare att se i ett vidare perspektiv och tänka framåt för jazzens överlevnad är inte alltid så lätt. Men det är det vi måste lyckas med om vi ska kunna göra något åt utvecklingen, säger Fredrik Norén.

FICK 500 000 KRONOR

Han inledde projektet, inom ramen för SJR (Svenska Jazzriksförbundet), i september och har för ändamålet, att engagera fler ungdomar i jazzmusiken, fått 500 000 kronor av Statens Kulturråd.

- I dagsläget vet vi inte hur mycket pengar vi får för 1999, men förhoppningsvis får vi minst lika mycket eller mera. Kul-

"Vi vill att jazzklubbarna ska få bättre kontakt med musikskolorna."

turrådet tycker att dagens jazz är en stark och välorganiserad kulturform.

Hur kommer landets musikskolor påverkas av projektet?

- Till att börja med är målet att jazzklubbarna ska få betydligt bättre kontakt med musikskolorna. Främst för att informationen om vad som händer i jazzväg i kommunen når ut till de unga musikerna. Dessutom hoppas vi kunna öka antalet skolkonserter betydligt och i förlängningen ska vi kunna skicka ut pedagoger och jazzmusiker i skolorna.

Musik- och kulturskolan i andra länder

Jette Holk Hansen från Esbjerg är 23 år och går den förberedande grundkursen för inträde till musik-konservatoriet. Om sin framtid säger hon:
- Alltmer fritid för människorna kommer att resultera i en starkare roll för kulturbranschen. Självt vill jag jobba med yngre barn och läser allmän musikpedagogik med inriktning mot sång.

Till detta pampiga hus flyttar inom kort Esbjerg Kulturskola. Där kommer de att arbeta vidare på visionen om "Den Kreativa Skole", en kulturinstitution som man vill ska väcka uppmärksamhet över hela Danmark.

Den geniala idén

Nilton Magic

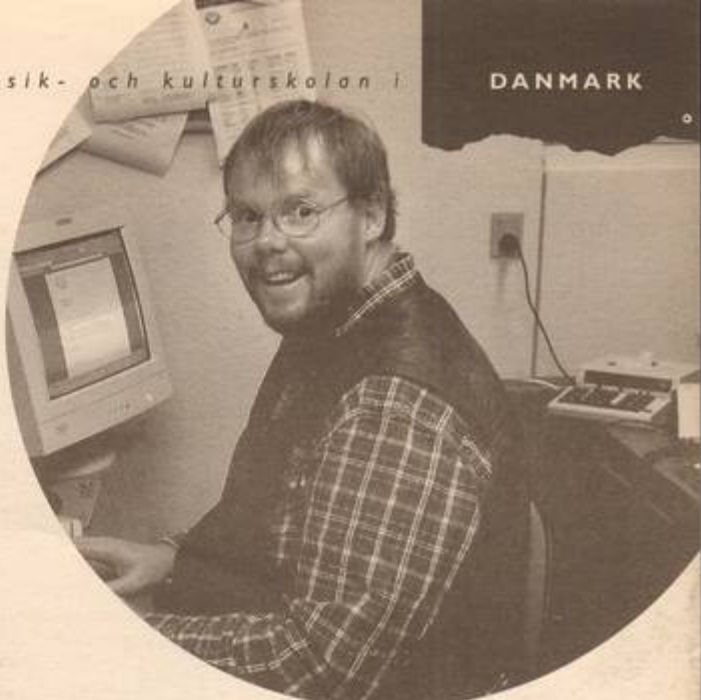
Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa din bil!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Källared
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Musikskolans målsättning i Danmark ska syfta till musikförståelse, musikupplevelse för barn, unga och vuxna i alla samhällsklasser säger Jens Bloch, generalsekretärare i DAMUSA och rektor för Ølgod musikskola. Ett av problemen att uppnå målen är att våra avgifter tyvärr är för höga. Vi har exempel här i vår musikskola där en familj måste betala upp till 14 000 DKR per år för sina barns musikundervisning.

Filar på ny lag

- Text & Foto Stefan Andersson -

Danmark har haft lag för musik- och kulturskolor i åtta år.

Lagen öronmärker i nuvarande form ett statligt anslag på 18 procent av lärarlönerna för musik- och kulturskolorna.

De krav som staten ställer är bland annat att den totala summan för elevavgifterna inte får överstiga en tredjedel av finansieringen.

- Staten förbereder en lagrevision till 1999. Från DAMUSA:s sida kommer vi att försöka påverka så att vi får bibehålla lagen som den är, eller att ge den ett innehåll liknande den norska. Alltså en lagtext som säger att kommunerna ska ha musik/kulturskola.

- I Danmark har vi ännu inte sett några nedläggningar av musik- och kulturskolor men den statliga finanspolitiken har ändrats så att vi i år har tecken på en negativ utveckling på vissa håll. Nedsänkningar på 15-20 procent, ja ända upp till halveringar av musik- och kulturskolornas budgetar har förekommit.

Fram till i år har vi haft en stark expansion inom musik- och kulturskolorna men fortfarande har vi ett tjugotal kommuner som ännu inte startat upp musikskola och i det perspektivet skulle en tydlig lagtext vara

välkommen. Det ska vi inom DAMUSA verka för.

Detta säger Jens Bloch, ny generalsekretärare för Dansk Musiksammanlutning, DAMUSA.

DYRARE MED PIANOUNDERVISNING

På Jyllands västkust ligger Esbjerg med hamnen som stadens vagga och som också utropar sig till Danmarks port mot väst i turistbroschyren.

Staden har en mycket livaktig kulturskola med 3500 elever i musik, drama och bild. Skolan drivs av en styrelse med politiker, föräldrar, elever, lärare och rektor. Styrelsen hanterar främst frågor kring budget, anställningar och andra driftsfrågor.

Eleverna betalar 276 kronor per månad och får då fyra lektioner om 25 minuter.

"Fram till i år har vi haft en stark expansion inom musik- och kulturskolorna"

SKRAMMELORKESTERN

Granne till Esbjerg ligger Ølgod med 11 000 invånare. En liten kommun med ett mycket aktivt kulturliv där mycket är koncentrerat kring musikskolan. Lokalerna ligger i källarvåningen i ett typiskt danskt stenhus centralt i samhället. Där har skolans stödförening ägnat många timmar för att måla, pynta och rusta upp.

De tolv lärarna besitter en imponerande bredd av kunskaper och kan, förutom att undervisa i olika instrument, också erbjuda kurser i bland annat musikerterapi.

Även vuxna elever kan få plats och självklart är musikskolan en drivande kraft i kommunens almänna musikliv.

Det senaste projektet i Ølgods musikskola är Skrammelorkestern. Där kan alla trä- och mässingspelare delta efter att ha genomgått första året. Samspel från första dagen gäller.

Den kommunala musikskolan - en skola för livet, säger man i Danmark.

Gitarreläraren Peter Lykhebo leder den populära gitarrorkestern i Ølgods musikskola.

I Danmark finns:

- 257 musik- och kulturskolor.
- 6 musikkonservatorier.
- 128 000 musik- och kulturskolelever med 2500 lärare.

Det statliga anslaget till musik- och kulturskolorna är närmare 75 miljoner DKR. Totalt omsätter musik- och kulturskolorna cirka 375 miljoner DKR.

ÅRETS *pedagogpristagare*

Christin Larsson, Mats Andersson och Finn Rosengren.
 Så heter årets pristagare som mottagit Kungliga Musikaliska akademins pedagogpris 1998.

1993 beslutats Kungliga Musikaliska akademien tillsammans med Axel och Margaret Ax:son Johnsons Stiftelse att inrätta ett årligt pris att utdelas "för betydelsefulla insatser inom det musikpedagogiska området och med särskild hänsyn tagen till utveckling och förnyelse av såväl den obligatoriska som den frivilliga musikundervisningen bland barn och ungdom".

Priset är på vardera 25 000 kronor och här följer utdrag ur motiveringarna:

CHRISTIN LARSSON

"För mångsidiga och innovativa insatser som lärare vid den kommunala musikskolan i Örnsköldsvik. Christin Larsson är en genuin, målmedveten och lyhörd pedagog med ett brinnande intresse för att utveckla barn och ungdomars lärande, men även sin egen och sina kollegors syn på och nyttjande av den egna lärarrollen. Hon leder en ämnesövergripande studiegrupp för lärare vid sin skola och har, bland annat efter stu-

dier vid Umeå universitet, kunnat bidra till viktiga förändringar av det inre arbetet vid sin skola. Det är en pedagog som betytt mycket för många grupper av barn i Örnsköldsvik och, samtidigt, också för den kollegiala gemenskapen vid musikskolan, som härmed belönas med akademins pedagogpris."

MATS ANDERSSON

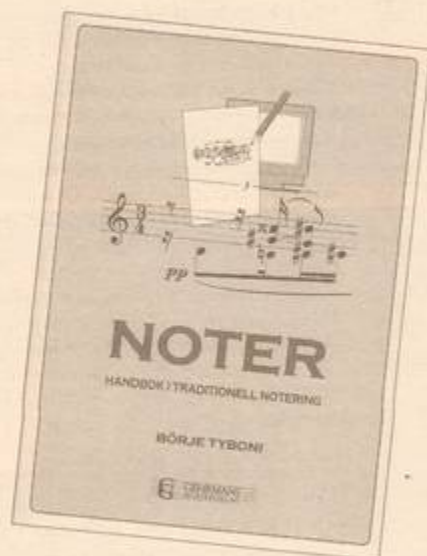
"För en mycket mångsidig och framgångsrik insats som klarinettpedagog i den kommunala musikskolan i Uppsala, som lärare vid Stockholms Musikpedagogiska Institut och som lärare i ensemblemetodik vid Kungliga Musikhögskolan. Mats Andersson arrangerar själv musik, bland annat inom ramen för den så kallade Musse Combo-verksamheten. Dessa arrangemang används flitigt i de kommunala musikskolorna, vilka han för övrigt ofta besöker som gästlärare och ledare av studiedagar."

FINN ROSENGREN

"För hans betydande insatser i Göteborgs musikliv som initiativtagare till och ledare för Göteborgs Ungdomsorkester. I dag består ungdomsorkestern av tre orkestrar med sinsemellan olika åldersprofil, vars medlemmar kommer från hela Västsverige. Genom sin auktoritet och vinnande sätt har Finn Rosengren förmått bygga upp en verksamhet som präglas av spelglädje och entusiasm, men också nödvändig disciplin."

PRISTAGARE 1993: *Anne Johansson, Lars Jöneteg, Kaj-Åke Nilsson.* 1994: *Karl-Fredrik Jehrländer, Sture Nilsson.* 1995: *Eva Boblin, Hans Lundell.* 1996: *Viggo Edén, Ulla Magnusson, Lisbeth Vecchi.* 1997: *Edo Bumba, Elisabeth Modén Hallgren, Bo Johansson.* 1998: *Christin Larsson, Mats Andersson, Finn Rosengren.*

VET DU NÅ'T OM NOTER

Det första boken på svenska om hur noter ska skrivas! En bok för alla som sysslar med musik, från de som komponerar till de som studerar. Innehållet är aktuellt inte minst för dem som framställer noter med hjälp av dator.

Ett måste för alla musikskolor, musikhögskolor, andra musikinstitutioner och alla övriga musiksysslare!

NOTER innehåller ca 800 notexempel från 117 tonsättare och ett register med ca 1.600 uppslagsord.

297 sidor, capris 348:- kr
 (CG 7188, ISBN 91 7748 029 5)

Små barn som får sjunga, eller i annan form utöva musik, lär sig ta ansvar på ett tidigt stadium. Det hävdar musikpedagogen Ilona Antal-Lundström.

Sjungande barn lär sig ta ansvar

- Text & Foto: Ulf Eklund -

Gemensamt musikutövande inspirerar som ingen annan arbetsform till fysiskt och tankemässigt samarbete.

Det vet musikpedagogen Ilona Antal-Lundström.

- Jag inte bara vet, jag kan bevisa det också, säger hon.

Ilona Antal Lundström kom till Sverige från Ungern 1989 med en lång gärning som musiklektör och docent i pedagogik bakom sig. I dag bor hon i Uppsala och arbetar med pedagogiska utvärderingar och föreläsningar.

Under alla år i Ungern föddes en övertygelse djupt inom henne; utan musikens rena källa kan vi inte utvecklas till sanna och hela människor. Det är möjligt att ge denna skatt till alla barn för att hjälpa dem i deras framtida liv, ett liv där de ska vara delaktiga i förandet av ett humanistiskt och demokratiskt samhälle.

MUSIK VÄCKER MEDVETENHET

Vuxna som har nått den insikten har, enligt Ilona, ett stort ansvar att sprida kunskapen vidare.

- Musiken gör att människan växer. Lyckas vi forma en medveten pedagogik kommer hela mänskligheten att utvecklas, säger hon.

När hennes egna barn växt upp inledde Ilona ett arbete som körledare där hon stu-

derade förskoleelever som började sjunga i kör. Skillnaden mellan barnen som fick körundervisning och de som inte deltog växte stadigt.

- Barn som sjöng och spelade i ett tidigt skede blev mer självständiga och intog ofta en ledarposition bland kamraterna. Att ge barn musik är därför ett sätt att väcka deras medvetenhet.

Enligt Ilona Antal-Lundström värderas inte erfarenheterna och kunskaperna som musikpedagoger samlat på sig tillräckligt högt. Och i takt med skolans data- och teknikutveckling motarbetas den estetiska undervisningen.

- Motståndet finns i den pedagogiska/teoretiska delen. Jag försökte bryta igenom under ett par år, men de teoretiska pedagogerna ville inte erkänna att musiken är så viktig, säger Ilona och fortsätter:

- Föräldrar, för- och grundskollärare vet detta och musikledarna ännu bättre. Men erfarenheterna tas inte tillvara som de bör göra. Jag försökte få rätsida på det problemet, men det visade sig vara mycket svårt.

Flera lärare och pedagoger med samma erfarenheter och samma målsättning kan vara en lösning. Ilona Antal-Lundström har besökt musik- och kulturskolor i Sverige som arbetar på ett medvetet sätt, men efterlyser fler.

BEVIS I EN FORSKNINGSRAPPORT
Är du för en lagstiftning gällande musik- och kulturskolor?

- Ja, det är viktigt att få stöd från lagen. Det är statens uppgift och skyldighet att ge musikundervisning till alla barn. Det är ju så viktigt för deras personliga livsutveckling.

Ge mig ett bevis på varför musik är så viktigt.

- Jag har gjort en forskningsrapport kring barndomens musikaliska erfarenheter i ett livslångt perspektiv. Där vittnar 260 framstående människor, politiker, läroboksförfattare, forskare med flera om samma sak. Att deras framgångar i livet berodde på att de fick musik i rätt tid.

"ett stort ansvar att sprida kunskapen vidare"

BARN- OCH UNGDOMSORKESTERN

Den största barn- och ungdomsorkestern bestod av 4 951 musikanter från musik- och kulturskolor i Stockholmstrakten. De samlades i Globen i Stockholm den 28 mars 1998 och framförde tillsammans "Thank You For The Music". Dessutom deltog 71 orkestrar med 1 377 musikanter i hela landet "virtuellt" via Internet och SVT 1. Arrangör var Sveriges Musik- och Kulturskoleråd.

BARN

Den stör

ons i lycksele fick ihop 34 100 kr
i välgörenhet med en 2,4

SMoK i rekordboken

- Av Ulf Eklund -

Nu har Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK, även tagit plats i Guinness Rekordbok. Den nya upplagan pryds med både bild och text.

Att vara rekordinnehavare är en speciell känsla som många kan vittna om. Att dessutom få sin prestation publicerad i Guinness Rekordbok är ännu bättre.

I avsnittet svenska rekord innehar SMoK rekordet vad gäller den största barn- och ungdomsorkestern. Arrangemanget ägde rum i Globen, Stockholm, den 28 mars där 4 951 musikanter från landets musik- och kulturskolor deltog. Den jättelika orkestern framförde till-

sammans "Thank You For The Music". Dessutom deltog ytterligare 1 377 musikanter i hela landet virtuellt via Internet och Sveriges Television.

Vidare i rekordboken kan man läsa om den största barnkören som samlades i Östersund den 27 juni förra året. Musik vid Storsjön var arrangör där 1 352 sjöng "Idas sommarvisa" under ledning av Tommy Körberg.

Fotograf: Ulf Eklund

SMoK är med i Guinness Rekordbok! Kulturskolornas ansvarige utgivare och jultomte, Stefan Andersson, konstaterar med belåtnhet att arrangemanget i Globen samlade den största barn- och ungdomsorkestern.

Nu är
den här!

Guiden över de kommunala musik- och kulturskolorna i Skandinavien

Pris: 100:- (icke medlem 200:-) + frakt. Beställningar över 10 ex.: 10 % rabatt

SMoK, Industrivägen 33, 763 41 Hallstavik

e-mail: dag.krafft@norrtaje.mail.telia.com • fax: 0176-199 25

DIS

- Av Ulf Eklund -

- dirigentutbildning för alla behov

Att dirigera en stor ensemble är bara något för proffsen. Trodde du, ja.

Med hjälp av DIS (Dirigentutbildning i Sverige) stannar det inte längre vid drömmar.

Dörren står öppen för fortbildning.

Dirigentutbildning i Sverige är en grundläggande utbildning som vänder sig till alla nuvarande och blivande ensembleledare i amatörorkestrar, musikskolor, kyrkor och studieförbund.

Veckoslutskurser på tre nivåer - för alla behov.

- Det skulle man kunna säga, men det handlar inte om någon professionell utbild-

ning och det är heller inte tanken. Det är istället en utmärkt fortbildning för vanliga musiklärare, säger projektledaren Per Granelid.

Utbildningsnivåerna omfattar fyra veckoslut fördelade under ett år, totalt 80 lektionstimmar där alla nivåer behandlar ämnen som genre, stil, ledarskap och instrumentkänedom. Kurserna leds av professionella dirigenter, lärare från folkhögskolan och andra erfarna pedagoger.

- Jag hoppas att musiklärare och ledare upptäcker att det här är en jättebra fortbildning. De som medverkat tidigare har varit oerhört positiva, fortsätter Per Granelid.

"Man fick en handfast och bra metod för sitt arbete med ensembler och hjälp till att förbereda och öva ensembleledning hemma"

..... Lina Hedström Berg .....

"Ett stimulerande och koncentrerat utvecklande arbete. Prestigelöst utbyte av erfarenheter"

..... Glenn Mossop, lärare .....

Kurserna hålls på Södra Vätterbygdens Folkhögskola i Jönköping med stöd från Stiftelsen framtidens kultur. DIS genomför utbildningen i samverkan med Riksförbundet Unga Musiker (RUM), Riksförbundet Sveriges Amatörorkestrar (RSAO), Svenska Missionsförbundets Musikkårer (SMM), Sveriges Orkesterföreningars Riksförbund (SOR), Södra Vätterbygdens Folkhögskola, (SVF) och Svenska Rikskonserter (SRK).

Dirigentutbildningen började på allvar 1997 och har varit uppskattad sedan starten. Det ekonomiska stödet gäller för fem år, vilket innebär en garanterad verksamhet fram till år 2001.

Många hoppas på en fortsättning.

Kungl. Musikaliska akademien

utlyser 1999 års
Ungdomsstipendier

Musikaliska akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i ålderna 13-19 år, d v s födda under åren 1980-1986, som har förutsättningar för ett musikyrke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

Företräde ges dem som ej kan erhålla kvalificerad undervisning på sitt instrument/sång på hemorten utan måste resa till lärare på annan ort.

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Ansökningsblankett kan rekvideras från akademien fr o m den 14 december, tfn 08-407 18 10, 407 18 00 vx. Ansökan skall vara akademien tillhanda **senast den 15 februari 1999.**

Provspejning anordnas på olika platser under våren.

Akademins överväganden beträffande dessa stipendier framgår av "Till musiker danas man som barn", som kan rekvideras från akademien, Blasieholmstorg 8, 111 48 Stockholm. Pris 30 kronor + porto

DIS

Nivå 1 vänder sig till ensemblervana musikanter, musiklärare och körsångare som vill lära sig eller utveckla grundläggande dirigeringskunskaper. Här får du baskunskaper i slagteknik, partiturstudium och repetitionsmetodik.

Nivå 2 vänder sig till dem som redan har vana av dirigering. Kursen innehåller vidareutveckling av slagteknik, gestik och kroppsspråk. Dessutom blir partiturstudium och repetitionsmetodik mer omfattande.

Nivå 3 vänder sig till erfarna dirigenter som vill fördjupa sina kunskaper. Denna nivå förutsätter god förtrogenhet med slagscheman i olika taktarter. Stor vikt läggs vid partiturens realiserande och metodiken vid repetition och konsert.

FYRVERKERIFESTIVALEN

27-29/8 1999 i Halmstad för blåsmusiker under ledning av

ANDREAS HANSON

Fyrverkerifestivalen i Halmstad firar
20 årsjubileum

GODA MÖJLIGHETER TILL EGNA FRAMTRÄDANDEN FÖR ORKESTRAR.

Priset för inkvartering i flerbäddsrums, mat och noter är 650 kr per person för hela festivalen.

Begär folder eller upplysningar per tel 035-13 75 97

Båstads Musikskola är en liten skola i en liten kommun. Men med engagemang och samarbete har skolan en väl fungerande verksamhet med blås-instrument som specialitet.

Musikskolan Båstad

Liten och smal

men naggande god

En liten kommun med en liten musikskola. Det handlar om Båstad där skolan specialiserat sig på blås-instrument. – För att något ska bli så rejält som möjligt, säger rektorn Benny Wiberg.

Båstad med bara 14 000 invånare har av naturliga skäl en liten kommunal musikintäktning. Musikskolan sysselsätter en rektor och fyra lärare fördelat på 3,25 heltidstjänster.

På dessa tjänster når musikskolan cirka 230 barn och ungdomar årligen och kan skryta med fyra blåsorkestrar, ett storband, några slagverksembler och mindre ensembler.

Verksamheten är upplagd som orkesterekola så att alla som går i musikskolan är med i en orkester, berättar Benny Wiberg.

Rekryteringen sker i årskurs 4 där eleverna från första dagen deltar i en Musse Combo-orkester som består av elever från hela kommunen. Repetitioner sker efter skoltid centralt i musikskolans lokaler och förutom orkesterlektioner får eleverna på skoltid, i regel på sin egen skola, instrumentlektioner.

LÅTT ATT BYGGA SKOLORKESTER

Alla i orkestern följs åt genom hela mellanstadiet och på så vis har vi tre stora Musse Combo-orkestrar med 30-40 medlemmar i varje. I högstadiet blir man medlem i Concert Band och i gymnasiet får man möjlighet att ingå i Storbandet.

Enligt Benny att det är mycket lätt att skapa en tillfällig skolorkester då många elever i kommunen har samma Musse

Combo-samspelsmaterial. Det har blivit en trevlig bieffekt som uppskattas av många. Trots den lilla skolan i den lilla kommunen är projekten många. Klassorkester i årskurs 3 är ett annat exempel på projekt som musikskolan engagerar sig i.

Antalet framträdanden och konserter för Båstads Musikskola närmar sig 80 per läsår.

– Det är jättetufft, men vi klarar verksamheten som den ser ut i dag. I framtiden kan det bli tal om kulturskola för vår del och då blir det naturligtvis andra förutsättningar, säger Benny.

I likhet med många andra musikledare vill han att musikskolans verksamhet, i högre utsträckning, integreras med grundskolans. Men med ett förbehåll:

– Förutsatt att samarbetet innebär att musikskolan kan behålla sin identitet. Det är viktigt att omgivningen ser oss som en tillgång.

OSYNLIG KÖ TILL SKOLAN

I den verksamhet som skolan bedriver klarar Benny och hans kolleger att möta efterfrågan. Men det är en sanning med modifiering då skolan specialiserat sig på undervisning i blås-instrument.

– Vi undervisar varken i gitarr eller piano och stråkundervisningen är begränsad till några få timmar med småfioler. Ur

det perspektivet är det hur lång kö som helst.

Men det finns onekligen en potential i den lilla musikskolan, i den idylliska kommunen på västkusten. Stödet från elevernas föräldrar är stort där bland annat en förälder, tidigare gitarrlärare, frivilligt bidrar med undervisning.

Ett styrkebesked som är viktigt i skolans strävan att i framtiden utvecklas till kulturskola. Musikskolan har en paraplyorganisation av föräldraföreningar att samarbeta med och en högstadieskola i Båstads kommun bedriver en viss teaterverksamhet.

– Det finns intresse både från grundskolan och från vår sida att vi blir en del av grundskolans verksamhet. Det nya arbetstidsavtalet och läroplanen är ju öppet för ett skräddarsytt samarbete, fortsätter Benny Wiberg.

Och att Ingegerd Wärnersson, tjänstledig rektor hemmahörande i Båstad, blev ny skolminister tycker han bara är positivt:

– Vi har samarbetat under flera år när hon tjänstgjorde som rektor. Jag hoppas att hon använder sin position för att påverka till en positiv utveckling för alla musik- och kulturskolor.

Till sist, Benny, vad är det bästa med musikskolan i Båstad?

– För oss är alltid eleverna nummer ett.

”Det är viktigt att omgivningen ser oss som en tillgång”

BÅSTAD MUSIKSKOLA

Kommunalt anslag: 1.100.000 kr.

Övriga intäkter: -

Personaf: 5 (3,25 heltidstjänster).

Rektor: Benny Wiberg.

Utbud: Musik.

Foto: Mats Avraam

Projektet Heffaklumpen invigdes 1997. Bland barnen medverkade, bland andra, Thomas DiLeva.

Centrum

- Av Ulf Eklund -

Heffaklumpen har fyllt ett år. Gävleprojektet, som lockar skolungdomar för fantasi och lekfullhet med gratis teater och musik i en egen byggnad, invigdes i november förra året. Efter höstvila tar ettåringen nya tag. - I december blir det full fart igen, säger projektledaren Ingegerd Herlitz.

Under januari 1997 startades teaterverksamhet för barn och ungdomar på Folkteatern i Gävle. En arbetsgrupp ur personalen tillsattes där målsättningen var att göra om de befintliga lokalerna för att passa alla barn och ungdomar.

Samarbetet med Brynässkolans klass 3B innebar att barnen själva fick vara med att forma Heffaklumpen och i byggnadens foajé och garderob finns i dag imponerande skapelser. Genom att inte bestämma vad som är rätt och fel i ett bildskapande har alla haft samma orädda inställning till arbetet, vilket lagt grunden till det fina och kreativa resultatet.

Med pompa och ståt, fyrverkerier och invigningstal av Thomas Di Leva invigdes Heffaklumpen i november. Folkteaterns personal och Gävle Handikappteater enga-

gerades tillsammans med Kulturskolans barnteatergrupper och barnorkester.

HUS FRÅN BARNENS PERSPEKTIV

En minnesvärd invigning följdes av verksamhet under våren och till dags dato har närmare 20 000 skolungdomar och dagisbarn, utan kostnad, engagerats i Heffaklumpen.

Projektets målsättning har varit att skapa ett centrum för att utveckla fantasi och lekfullhet med teater och musik, ett hus utifrån barnens perspektiv som kan ta emot ungdomar fyllda med energi och upptäckarlusta. Vidare att spela teater för barn och ungdomar i åldern 3-15 år gratis varje dag under skolåret samt ge barnen möjligheter till egna uppsättningar.

- Vi har fått ett kolossalt fint gensvar,

men utan biljettintäkter har vi saknat resurser att hålla verksamheten igång under hösten, säger Ingegerd Herlitz och berättar att istället Bollnäs spelat gratisteater i form av Heffaklumpen Hälsingland.

MINISTERN ÄR POSITIV

Verksamheten kan dock återupptas under december och fortsätta under våren då Gävle Kommun bidragit med pengar. Något som inte minst gläder Gävlebon och biträdande kulturministern Ulrica Messing. Hon tror stenhårt på projektet:

- Heffaklumpen är ett mycket positivt initiativ för att stimulera barn och ungdomars utveckling. Om tio år är jag övertygad om att vi ser goda resultat.

Foto: Stig Hammarstedt.

*Festivalens avslutningsscen i Almedalen 1997.
I 1999 års upplaga av Gotland Festival
hoppas arrangörerna på stort deltagande
från musik- och kulturskolor i Sverige,
Finland, Norge och Baltikum.*

Festival

i utvidgad form

– Av Ulf Eklund –

Den populära Musse Combo-festivalen på Gotland lever vidare och byter namn.

I Gotland Festival -99 ska orkestrarna kompletteras med ungdomskörer och ungdomssymfoniorkestrar.

I slutet av maj månad arrangeras föregångaren till Gotland Festival för sjätte året i rad. Ungdomsmusikfestivalen, som inbjuder orkestrar, ensambler, körer, symfoniorkestrar, drillgrupper, folkmusikgrupper med mera till två dagar fyllda av spelglädje, ska efter önskemål bli ännu större.

Förutom Musse Comboklassen inbjuds även en symfonisk klass och en körklass. Meningen är att symfoniker och korister skall få arbeta med sina program, men också ges möjlighet att träffa övriga festi-

valdeltagare vid flera tillfällen. Det ger deltagarna i varje genre en större möjlighet att utbyta erfarenheter och känna samhörighet.

ETT GIVET MUSIKINSLAG

– Vi har fötterna på jorden och räknar med samma deltagarantal som under tidigare år. Det första året i ny utformning får bli en sorts inkörsport för kommande år, säger Erling Lindvall i arrangörstabben.

Tidigare arrangemang har lockat cirka

1000 deltagare och blivit uppskattade manifestationer för musiken. Gotland Festival har med andra ord blivit ett givet inslag i musik- och kulturbudet på ön. Ett årligt arrangemang som gotlänningar och tillresta förväntar sig mycket av.

– Vi kan inte jämföra oss med den stora endurotävlingen Novemberkåsan, men vi känner att vi har gotlänningarnas stöd. Visby fylls av musik under en helg och det uppskattar många, säger Erling.

UNGDOMAR LOCKAR ÄLDRE

Förutom 1000 unga musiker lockar festivalen många av musikernas familjer, släkt och vänner. Alla vill njuta av festivalytan.

– Det finns ett mörkertal som vi uppskattar till närmare 2000. Det är ofta fler som kommer hit än vad vi tror.

Regeringen satsar 110 miljoner kronor årligen på ett tiopunktsprogram för kvalitet och likvärdighet i skolan. En av punkterna är "En viktigare roll för kulturen".

Hur ska kulturen få en viktigare roll i skolan?

ULLA SYDBERG, MUSIK- OCH DANSKOLAN, KIRUNA:

– Det bästa sättet är att verka för mer musik i undervisningen. Jag har själv barn

som musicerat och tack vare det blivit bättre och mer motiverade i andra ämnen. Att skriva dikter, spela teater och sjunga har varit en naturlig del i deras liv och påverkat dem att bli kreativa på flera områden. Kulturundervisningen bör integreras med det övriga skolarbetet på ett annat sätt än tidigare och måste ses som ett likvärdigt ämne och inte, som det görs i dag, fuskas bort.

KRISTOFFER OLSSON, KULTURSKOLAN, EBLÖV:

– Det är viktigt att man samverkar mellan musik- och kulturskola och vanlig

skola på ett tidigt stadium. Då blir det senare en naturlig del av deras vardag i skolan och jag ser inget hinder till att slå ihop allt till ett ämne som heter kultur. Det är så mycket mer än musik och bild. Det är inte bara det som undervisningen får gå ut på i skolan och där kan kulturskolorna, med hjälp av en vettig läroplan, göra stora insatser.

PETER SUNDQVIST, MUSIKSKOLAN, FORSHAGA:

– Nu satte du mig på pottkanten för det är ingen lätt fråga. Här i

Forshaga är vi inne i grundskolan i viss utsträckning med bland annat orkesterklasser och den tanken är god. Att göra som i Schweiz och satsa hårt på musiktimmar i skolan är nog inte heller någon dum idé. Där har gjorts försök som visar att de som hade utökad musikundervisning blev mer harmoniska och hade väl så goda baskunskaper som de med bara ordinära ämnen. Kanske är det något som vi bör ta efter.

Musiker lider av öronus

Musiker oroar sig ofta för att de ska få sämre hörsel. Men mätningar visar att musiker, åtminstone klassiska utövare, inte har någon alarmerande försämring av hörseln. Däremot lider en stor del av dem av ljudöverkänslighet och tinnitus, eller öronus. Det visar en studie av yrkesverksamma klassiska musiker som redovisas i Aktuell Arbetslivsforskning. I undersökningen deltog 185 musiker från Göteborgsoperan, konserthuset i Göteborg och symfonikerna i Helsingborg.

Konstnärer kräver skatteavdrag

Konstnärernas riksförbund (KRO) vill införa skatteavdrag för företag som köper konst. Det skulle stimulera till konstköp och förbättra konstnärernas villkor.

Kulturminister Marita Ulvskog anser att skattefrågan måste diskuteras medan Nils-Åke Holmgren, s-ordförande i Umeå kulturråd, avvisar förslaget. Han anser det inte lämpligt med en särbehandling av en grupp ensamföretagare. Holmgren föreslog istället att den så kallade enprocen-tregeln, för konstnärlig utsmyckning i offentliga lokaler, även tillämpas när offentliga verksamheter endast hyr lokaler.

Mål avgjort om TV-reklam till barn

Konsumentombudsmannen, KO, har vunnit ett viktigt mål i Marknadsdomstolen som gäller vilseledande TV-reklam riktad till barn. Domen bygger på ett förhandsavgörande från EG-domstolen.

Reklamen från De Agostini sändes både i TV 3 och TV 4. När det gäller TV 4-sändningen slår Marknadsdomstolen fast att reklamen var riktad till barn under 12 år, vilket inte är tillåtet enligt radio- och TV-lagen. När det gäller TV 3-sändningarna fälldes barnreklamslaget för att det var vilseledande.

– Utan att diskutera det enskilda fallet konstaterar jag det principiellt glädjande i att Marknadsdomstolen nu slår fast att marknadsföringslagen är tillämplig på reklam som kommer från andra medlemsländer inom EU. Det svenska förbudet mot TV-reklam riktad till barn har visat sig vara förenligt med EG-rätten, säger kulturminister Marita Ulvskog.

Carlsson ny ordförande för rikskonserter

Förre statsministern, Ingvar Carlsson, har av regeringen utsetts till ledamot och tillika ordförande för Rikskonserter styrelse. Ingvar efterträder näringsministern Björn Rosen-gren.

Alice Babs på ny jazzskiva

Alice Babs har spelat in en ny skiva – den första på 18 år. Tillsammans med pianisten Charlie Norman, Putte Wick-

man på klarinetten och producenten Anders Berglund har albumet "Swing time again" blivit verklighet.

Alice Babs var länge fast besluten om att sluta sjunga offentligt, men efter att förra sommaren ha uppträtt på jazzfestivalen i Häverud i Dalsland började hon tänka i nya banor.

Den nya jazzskivan har en engelskspråkig repertoar, men klassiker som "Swing it magistern" och "Regntunga skyar" finns med.

Nyskriven barnopera i Eskilstuna

"Drakdödaren", en nyskriven opera för barn, har under hösten haft urpremiär på Eskilstuna teater. Librettot bygger på den urgermanska Volsungasagan om Sigurd Fafnesbane, som delvis skildras på den unika Sigurdristningen vid Sundbyholm nära Mälaren.

"Drakdödaren" är Stefan Nilssons första opera och är en samproduktion mellan Folkoperan och den landstingsägda kulturinstitutionen Sörmlands Musik & Teater. Föreställningen har spelats under hösten och ska fortsätta under våren för cirka 35 000 barn i läg- och mellanstadiet.

Svenskt visarkiv till Statens musiksamlingar

Regeringen har fattat beslut om direktiv till en särskild utredare med uppdrag att förbereda och genomföra ett överförande av Svenskt visarkiv till Statens musiksamlingar.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 1999 att Svenskt visarkiv, som nu är en särskild enhet inom Språk- och folklivsinstitutet, fr.o.m. den 1 juli 1999 förs över till Statens musiksamlingar. De statliga institutioner för bevarande av dokumentation inom musikens område kan därmed samlas i en organisation.

Tillgängligheten till arkivets samlingar ökar genom Statens musiksamlingars omfattande kontaktnät. En mer omfattande service till allmänheten kan därmed ges.

Kultur för blivande lärare stöds av regeringen

Regeringen har beviljat Lärarhögskolan i Stockholm och fem andra högskolor 900 000 kronor i bidrag till kulturdagar i lärarutbildningen.

Syftet är att ge de blivande lärarna tillfälle att få kunskap om kulturlivet och kryta kontakter med utövare.

Under hösten och våren genomförs fortbildningsdagar på högskolorna.

Rikskonserter, Riksutställningar och Sveriges Författarförbund är engagerade i arbetet.

på gång

Barn och ungdomars komponerande

- ◆ Du som arbetar med komposition med barn och ungdomar eller funderar på att starta upp kompositions verksamhet i din skola.
- ◆ Du som är intresserad av att få olika metoder presenterade – från datakomposition till visverkstäder.
- ◆ Du som vill berätta om dina metoder och dela med dig av dina erfarenheter i arbetet kring barn och komposition.

Intresseanmälan kan göras till: Sophia Alexandersson fax/tel. 019/24 60 67 eller sophia.alexandersson@svipnet.se

OBS! Vi önskar också få kontakt med pedagoger som jobbar med komposition i sin undervisning med barn och ungdomar och vill berätta om sina metoder på konferensen. Anmäl dig gärna till Sophia Alexandersson för detta.

Välkommen på heldagskonferens på Nybrokajen 13 Rikskonserter i Stockholm den 3 februari 1999 klockan 9.00-21.00. Där kommer olika pedagoger presentera sitt arbete och dagen avslutas med en konsert där tio flickor från Stockholms Kulturskola redovisar sitt arbete tillsammans med SUSO (Stockholms ungdoms symfoniorkester). Arbetet som har pågått under hela hösten har letts av Karin Rehnqvist.

Gruppen för barn och komposition:
Rikskonserter
SMOK
Kulturskolan i Stockholm
Utvecklingscentrum för barn och ungdomskultur i Växjö
Musik i Väst
Sophia Alexandersson
Musik i Kronoberg

Du som är musik- och kulturskoleledare:
Kom ihåg att planera in ledarkonferensen på Tylösand, 21-23 april.

Porträttet

In på bara messingen

På visitkortet: Ulrika Messing, socialdemokrat.

Och idrottsminister. Och biträdande kulturminister.

Och med fin stil; integrationsminister, ungdomsminister, folkförhållningsminister och minoritetsminister.

I ett radhus i Gävle räcker det med mamma.

Hej, Ulrika. Hur mår du?

- Jag mår ganska bra, men det har varit en jobbig tid efter den tragiska brandolyckan i Göteborg. Man önskar att man kunde göra någonting för att lätta sorgen för alla anhöriga. Ord räcker inte.

Du är biträdande kulturminister med ansvarsområden som bland annat ungdoms- och folkförhållningsfrågor. Vad kan vi förvänta oss av Ulrika Messing?

- Jag är en folkförhållningsmänniska som vuxit upp i föreningslivet, vilket kommer prägla mitt arbete. Jag kommer värna om både bredden och mångfalden inom föreningslivet och påverka så allt fler kan växa sig till föreningarna.

Vilken är din viktigaste uppgift?

- Jag känner att jag har flera viktiga uppgifter, men bland de viktigaste är att värna bredden och mångfalden.

Vilket förhållande har du till landets musik- och kulturikolor?

- Ett mycket varmt förhållande. Jag har själv gått i den kommunala musikskolan i tio år och spelat både tvärflöjt och piano samt deltagit i musikgrupper.

Kulturminister Marita Ulvskog anser inte att det behövs någon lagstiftning som tvingar kommuner att driva musik- och kulturikolor. Håller du med henne?

- Ja, nu delar jag den uppfattningen. Över lag så fungerar skolorna bra och jag tror det finns ett intresse från kommunerna att slå vakt om den verksamheten. Musik- och kulturskolor fostrar och skolar ungdomar och är ett levande alternativ till annan föreningsverksamhet.

Men då finns det ju risk att vissa kommuner kan lägga ned sin skola. Det har vi ju redan sett bevis på.

- Ja, det är alltid en risk i tider av dålig ekonomi. Att det som inte är lagstiftat som ett måste först får stryka på foten. Där ska vi vara observanta.

Är det inte lika bra att lagstifta då?

- Om man strävar efter ett så stort kommunalt självstyre som möjligt så kan man inte lagstifta om allt. Då är det ingen vits med självstyre och jag anser att man ska vara lite försiktig.

Tycker du att kulturen; musik, bild, dans

och drama får tillräckligt utrymme i samhället?

- Jag tror att kulturen kan användas mera i samhället och variera den mycket från kommun till kommun och från län till län. Vi lever i ett mångkulturellt samhälle där allt fler ser musiken och övrig kultur som ett sätt att mötas och uttrycka sig.

Du tycker alltså att musik- och kulturskolorna är viktiga för ungdomars utbildning och spelar en stor roll för den övriga undervisningen.

- Ja, självklart. Musik och teater är ett sätt att uttrycka sig och det gäller använda så många sätt att kommunicera som möjligt.

...och hur viktig är musikskolorna för den svenska musikexporten?

- Jag är övertygad om att skälet till att musik är landets tredje största exportvara är de kommunala musikskolorna. Det lönar sig på många områden att alla får förutsättningar att utöva musik.

Musikexporten får ett fritt exportstöd på cirka 100 000 kronor. Varför är det på det viset?

- Jag tycker att man bör ge exportstöd till de verksamheter som har svårt att klara sig utan det. Och det är utmärkt om det som går bra, fungerar och genererar pengar av sig självt, kan klara sig utan. Då kan vi lägga pengarna på annat.

Vad vill du säga till alla musik-, bild- och dramalärare som är oroliga över att just deras skola kommer att läggas ned?

- Slå vakt om den. Gå ihop och var med och försvara skolan. Stötta alla barn och ungdomar som brinner för musik och övrig kultur. Det måste finnas ett lokalt intresse och engagemang för att det ska fungera.

Blir du aldrig trött på att vara politiker?

- Jo, visst bli man det. Ibland blir jag trött på att alltid vara tillgänglig och att alltid förväntas ha ett svar på allt.

Att vara minister verkar vara ett väldigt utsatt förtroendeuppdrag. Hur orkar du?

- För att jag också måste hitta rum och stunder där man gör annat. Där man helt enkelt får en egen tid för sig själv.

Din kalender måste vara fullklottrad. Hur får du tiden att räcka till?

- Jag bokar även ledig tid med familjen. Den är lika viktig för mig som den planera-

Foto: PTT/Plus

NAMN: Ulrika Messing.

ÅLDER: 30.

FAMILJ: Gift med Anders, en son på sju år och en på nio månader.

BOR: I radhus i Gävle.

YRKE: Innan den politiska karriären jobbade hon på Hasselkollektiv.

TJÄNAR: 67 000 per månad.

KÖR: SAAB.

LÄSER: Kerstin Thorvalds "Från Signe till Alberte".

LYSSNAR PÅ: Allt möjligt svenskt.

SER PÅ TV: Inte regelbundet, men för att hålla sig uppdaterad.

GRÅTER: När hon känner sig berörd. Mycket efter den tragiska olyckan i Göteborg.

ÄLSKAR: Livet och sin familj.

HATAR: Förtryck.

HÅLLER TUMMARNAS FÖR: Att Friidrottsförbundet tillsammans med Borlänge kommun får arrangera inomhus-VM år 2000.

de tiden med föreningar, kommuner, resor och allt annat. Man måste ha ett eget utrymme för att orka och för att hämta idéer.

Om Ulrika Messing inte satsat på en politisk karriär, vad hade hon gjort då?

- Då hade jag utbildat mig till textilslöjare och fortsatt spela piano.

Du verkar vara en väldigt jordnära politiker som inte vill släppa kontakten med gräsrotterna. Stämmer det?

- Ja, så är det och jag tycker att det är ganska sunt. Jag tycker att politik är viktigt och att jag har ett av de roligaste jobben man kan tänka sig. Men det finns också andra saker i livet som jag tycker är viktigt och jag vill inte missa det.

Sjunger du i duschen?

- Javisst, jag gillar svensk musik. Det blir låtar av Marie Fredriksson, Tomas Ledin med flera.